

VIDES KONSULTATĪVĀ PADOME

biedrība „Baltijas Vides forums”, nodibinājums „Latvijas Dabas fonds”, nodibinājums „Vides Izglītības fonds”, nodibinājums „Pasaules Dabas fonds”, biedrība „Latvijas Ornitoloģijas biedrība”, biedrība „Vides fakti”, nodibinājums „Ķemeru Nacionālā parka fonds”, biedrība „Vides aizsardzības klubs”, biedrība „Latvijas Makšķernieku asociācija”, biedrība „Latvijas ezeri”, biedrība „Zaļā brīvība”, biedrība „Ekodizaina kompetences centrs”, biedrība „Vides vārds”, biedrība „Latvijas Botāniķu biedrība”, biedrība „Cleantech Latvia”, biedrība „Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija”, biedrība „Baltijas krasti”, biedrība „Zero Waste Latvija”, biedrība „Latvijas Vides pārvaldības asociācija”, nodibinājums “Teiču dabas fonds”.

Rīga, Peldu iela 26/28, LV-1494

13.11.2020.

Nr.1-20

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai,
pasts@varam.gov.lv
dagnija.jirgensone@varam.gov.lv
Eiropas Komisijai Latvijā
comm-rep-latvia@ec.europa.eu
Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija
ekoprodukti@ekoprodukti.lv

Par Latvijas Pozīciju Nr.1 Stratēģijai “Ilgspēju sekmējoša ķīmikāliju stratēģija ceļā uz vidi, kas brīva no toksikantiem.”.

Vides konsultatīvā padome (turpmāk VKP) ir iepazīsies ar VARAM izsūtīto 10.11.2020 versiju “**Latvijas pozīcija Nr.1 Stratēģijai “Ilgspēju sekmējoša ķīmikāliju stratēģija ceļā uz vidi, kas brīva no toksikantiem.”** (turpmāk Stratēģija).

Kopumā VKP atzinīgi vērtē Latvijas pozīciju un uzskata, ka EK izstrādātā Stratēģija un tās ambiciozie mērķi ir vitāli svarīgi vides aizsardzībai, īpaši, cilvēku veselības un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai.

Tomēr VKP uzskata, ka EK piedāvātā stratēģija tikai epizodiski, proti, nepietiekoši attiecināta uz biocīdiem un augu aizsardzības līdzekļiem (AAL), lai gan augu aizsardzības līdzekļu darbīgās vielas ir vienas no kaitīgākajiem plaši lietotajiem toksikantiem. Visbiežāk AAL ir mākslīgi sintezētas vielas ar ko saskaras pārtikas ražotāji un patērētāji, tās nonāk vidē, to atliekas ilgstoši cirkulē cilvēku un citu dzīvo būtņu organismos. AAL ir viens no iemesliem straujajai kukaiņu sugu un īpatņu skaita sarukšanai, bet pašreizējās riska novērtēšanas metodes ļoti nepilnīgi vērtē iespējamo apdraudējumu dzīvajiem organismiem.

VKP ieskatā, Stratēģijā jāparedz konkrēti soļi AAL un biocīdu kaitējuma novēršanai, tostarp, veicinot pāreju uz neķīmiskām alternatīvām lauksaimniecībā, ieviešot stingrākas prasības AAL lietošanā, lai mazinātu apdraudējumu gan lietotājiem gan “garāmgājējiem” un konvencionālajām lauksaimniecības zemēm blakusesošo īpašumu apdraudējumu.

Stratēģijā jāparedz rīcību virzieni lai novērstu AAL negatīvas ietekmes uz biodaudzveidību, tostarp, būtiski pilnveidojot risku novērtēšanas un lietojuma kontroles metodes.

AAL un citām kaitīgām vielām, kas lielā daudzumā nonāk vidē un cilvēku patēriņa produktos, nepieciešams nodrošināt vides biomonitoringu. Attīstot vispārējo riska pārvaldības pieeju, VKP uzskata, ka nepieciešams akcentēt kaitīgo ķīmisko vielu ietekmi uz sabiedrības veselību, attīstot cilvēku biomonitoringu.

VKP atbalsta stratēģijā ieteikto grupas pieeju par prasību uz attiecīgu vielu grupu vienlaicīgu attiecināšanu uz vairākām saistītajām vides un atbilstīgo nozaru jomām, tādējādi harmonizējot tvērumu kaitīgo ķīmisko vielu ietekmes mazināšanai. Vienlaikus VKP akcentē dažādu nozaru ministriju un atbildīgo institūciju koordinētas sadarbības svarīgumu.

Pozīcijā VKP neiesaka izmantot tulkojumu: “reciklētais”, jo tas nav labskanīgs vārds. VKP iesaka “pārstrādāts” vai “otrtreizējie resursi”.

Ar cieņu,

Vides konsultatīvās padomes priekšsēdētājs

Juris Jātnieks

Sagatavoja: J.Simanovska

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU